

*Джалюк І.**

ОСНОВНІ ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА СУЧАСНИЙ СТАН РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Для сучасного міжнародного туризму характерна значна територіальна нерівномірність. На економічно розвинені країни припадає 57 % туристських прибутків, на країни, що розвиваються – 30 %, на країни з перехідною економікою – 13 %. При подібній регіональній структурі туристських прибутків і доходів виділяються п'ять туристичних макрорегіонів світу: Європейський, Американський, Азійсько-Тихоокеанський, Африканський, Близькосхідний. Найбільша їх частка припадає на Європу (58 %). Це пояснюється наявністю всіх видів рекреаційних ресурсів, стабільною економічною і політичною ситуацією в цьому макрорегіоні, наявністю розвинутої інфраструктури та вигідним географічним положенням [1, с.150].

У «Візії туризму-2020» Всесвітньої організації туризму (ВТО) зазначається, що очікується майже 1,6 млрд. туристів у 2020 р. З них 1,2 млрд. будуть внутрішньо-регіональними та 378 млн. – це туристи, націлені на далекі подорожі. Загальна сума в'їзних туристів по регіонах становитиме: Європа (717 млн.), Східна Азія і Тихоокеанський регіон (397 млн.), Північна і Південна Америка (282 млн.), далі йдуть Африка, Близький Схід і Південна Азія. Східній Азії, Тихоокеанському регіоні, Близькому Сходу та Африці прогнозується рекордний приріст туристів зі швидкістю більше 5% за рік, у порівнянні із середнім світовим показником у 4,1% [2].

Якщо дивитися на сучасний стан ринку туристичних послуг, то надходження від міжнародного туризму сягнули 852 млрд. дол. США в 2009 році, в порівнянні з 941 млрд. дол. США у 2008 р., зокрема в ЄС 473,7 млрд. дол. США в 2008 році, 413,07 млрд. дол. США у 2009 р.

Другим основним показником розвитку туризму є кількість в'їзних туристів. Так, загалом у світі кількість в'їзних туристів склала 919 млн. у 2008 р., проте у 2009 р. скоротилася до 880 млн. У ЄС кількість в'їзних туристів склала 459,7 млн. у 2009 р., хоча у 2008 р. становила 487,2 млн. туристів [3, с. 4].

Хоча ринок туристичних послуг порівняно з 2008 р. сповільнив свій розвиток, ЄС отримують найбільші прибутки порівняно з іншими країнами світу.

Розглянемо основні фактори, котрі впливають на вище зазначені тенденції розвитку туристичного ринку ЄС.

По-перше, економічна і фінансова криза, що торкнулася всіх країн світу з 2008 року мала значний вплив на попит на ринку туристичних послуг. Хоча європейці продовжують подорожувати, вони пристосувалися до обставин, зокрема, вважаючи за краще подорожувати на короткі відстані, скоротили терміни перебування та витрати закордоном. Туристична активність у ЄС впала приблизно на 5,6% в 2009 році. Таким чином, хоча за оцінками ВТО очікується зростання у міжнародних туристичних прибуттів з 2010 року, схоже на те, що відновлення туристичної активності у ЄС буде повільнішим, ніж в інших регіонах світу [4].

* аспірант кафедри міжнародних економічних відносин факультету міжнародних відносин Львівського національного університету ім. І.Франка

Науковий керівник: доц. Єлейно І.В.

По-друге, глобальний економічний спад на ринку туристичних послуг поглибився через ситуацію з епідемією грипу А (H1N1). Через це 2009 р. для туризму виявився одним з найважчих. Різниця у прибутті туристів у ЄС між 2008 та 2009 роком склала – 6% [3, с. 3].

По-третє, збільшилася невизначеність у деяких країнах Єврозони, що сильно залежать від стабільності євро, який показав не найкращі показники зростання. 9 липня 2010 р. , 1 євро коштувало 1,26 дол. США, що на 12% нижче, ніж на початку року. Слабка економіка та поточна невизначеність щодо курсу податково-бюджетної політики призвела євро до подальшого ослаблення. Для економіки Єврозони це спричинило подальше збільшення рівня ставок на ризик та завищенням вартості запозичень, що призвело до зниження і так слабого внутрішнього попиту. Однак, що стосується подорожей, ослаблений євро зробив європейські міста більш привабливими для більшості іноземних туристів. Долар та ієна знаходяться на багаторічних максимумах по відношенню до євро. Крім того, для мешканців зони євро, на даний час поїздки у далеке зарубіжжя є набагато менш привабливими з точки зору ціни, даючи європейцям більше стимулів для поїздок в межах регіону [5, с. 9].

Отже можна зробити висновок, що з розширенням ЄС у 2004 році (розмір ЄС зріс на 25%, населення - на 20%, ВВП - на 5%) та через світову економічну та фінансову кризу, посилення ролі Африканського та Азійсько-Тихоокеанського регіонів світу конкуренція на ринку туристичних послуг у світі так і всередині ЄС з кожним роком зростає.

Література

1. Смирнов І. Г. Туристично-фінансові потоки та моделі управління в міжнародному туристичному бізнесі // Географія і сучасність: Зб. наук. пр. Київ. нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2006. – Вип. 5 (15).
2. World Tourism Organisation. Facts and figures. Tourism 2020 Vision.- Available from: <http://www.unwto.org/facts/eng/vision.htm>.
3. World Tourism Organisation. UNWTO Tourism Highlights, 2010 Edition.
4. World Tourism Organisation. UNWTO World Tourism Barometer, Volume 8, January 2010. – Available from: <http://www.unwto.org/facts/eng/barometer.htm>.
5. ETC Market Intelligence Report European Tourism in 2010: Trends and Prospects (Q2/2010) Brussels, July 2010. - ISBN No: 978-92-990058-3-5.